

CHIA SẺ NỘI DUNG HỌC TẬP

ĐỀ TÀI 673

“CHÚNG TA CÙNG HỌC VỚI PHẬT, HỌC CÁI GÌ?”

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô,

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 5h50' sáng thứ Năm ngày 14/10/2021.

*****

Phật là giác ngộ. Vậy chúng ta học Phật là học sự giác ngộ! Muốn có giác ngộ thì chúng ta luôn ở trạng thái tỉnh thức, nói dễ hiểu hơn là chúng ta luôn ở trạng thái kiểm soát. Kiểm soát ngay trong khởi tâm động niệm, đối nhân xử thế, đối người tiếp vật hàng ngày, đó là đang ở trong trạng thái giác ngộ.

Hòa Thượng nói: **“Ngày nay chúng ta học Phật là học điều gì? Chính là học sự giác ngộ”**. Học Phật quan trọng nhất là học **“đại trí, đại giác”** của Phật. Muốn học được **“đại trí, đại giác”** của Phật cần phải dùng **“TÂM CHÂN THÀNH, TÂM THANH TỊNH, TÂM BÌNH ĐẲNG, TÂM CHÁNH GIÁC, TÂM TỪ BI”** thì chúng ta mới tiếp cận được. Dùng năm tâm này để chúng ta đối nhân xử thế, tiếp vật thì chúng ta mới tiếp cận được **“đại trí, đại giác”** của Phật. Nếu ta dùng tâm khác thì vĩnh viễn chúng ta không bao giờ có cơ hội tiếp cận!

Cho nên Hòa Thượng nói: **“Tu hành, học Phật của mỗi người chúng ta luôn luôn phải ở trong trạng thái tỉnh thức, có nghĩa là luôn ở trong trạng thái phản tỉnh. Không phải cứ quy định ra thời khóa sáng tối thì cho rằng đó là thời gian tu, kiểm soát mình. Bạn nghĩ vậy là sai rồi! Một ngày có 24 giờ mà bạn chỉ có 2 giờ tỉnh thức, vậy 22 giờ còn lại bạn sống trong mê mờ”**. Lúc chúng ta ngồi đó để nhận lỗi, quán chiếu thì lỗi đã xảy ra rồi. Phải nhận ra khi tập khí, thói xấu vừa phát khởi thì mới ngăn chặn được, không thể để nó phát tác dẫn tới hành động. Để tập khí dẫn đạo trong hành động tạo tác và kết thành quả rồi mới nhận ra thì đã quá muộn, lúc đó là nhận quả báo.

Cho nên Hòa Thượng dạy chúng ta: **“Người học Phật quan trọng nhất là học sự tỉnh thức vô cùng nhạy bén của Phật. Đó gọi là “đại trí, đại giác”. Dùng tâm “Chân Thành, Thanh Tịnh, Bình Đẳng, Chánh giác, Từ Bi” để áp dụng trong cuộc sống hàng ngày, trong đối người tiếp vật thì dần dần tiếp cận được Đại trí, Đại giác của Phật”**. **“Đại trí, đại giác”** có đầy đủ trong mỗi chúng ta. Tiếp cận **“đại trí, đại giác”** là tiếp cận được Phật nơi tự tánh của mỗi chúng ta chứ không phải ở đâu xa.

Hiện tại thế gian này phần đông mọi người ngay đến cả ý niệm thiện cũng không có. Chân thật là như vậy! Chúng ta muốn sống trong một bầu không khí tràn đầy sự yêu thương, quan tâm, hy sinh phụng hiến đối với người khác tưởng dễ làm sao? Khó lắm! Không dễ gì lấy được của người đưa về làm của mình, hưởng chỉ là những thứ họ vô cùng yêu thích. Đó là vi phạm pháp luật. Ngoài ra, khi chúng ta làm những thứ nhỏ nhặt như

hái một trái ớt, lấy một xe đất chẳng hạn, chẳng lẽ pháp luật đến trừng trị? Nên nhớ, tuy pháp luật không chạm đến **nhưng có luật nhân quả vô hình tác động tới**. Cổ nhân từng nói: **“Vật phi nghĩa bất thủ - Vật trái đạo lý thì không lấy. Nhơn phi nghĩa bất giao - Người không có đạo đức thì không kết giao”**. Người ngày xưa họ luôn có cảnh giác cao độ. Nếu không phải vật của mình thì không lấy khi không được sự cho phép.

Chúng ta sống trong thế giới này, bên trong có phiền não, có tập khí, bên ngoài có ác duyên, năm dục sáu trần, danh vọng lợi dưỡng mê hoặc. Cho nên tâm của chúng ta không chân thành, không thanh tịnh, không chánh giác, không từ bi. Hòa Thượng đã phân tích rất rõ đoạn này cho chúng ta. Bên trong có tập khí phiền não, bên ngoài thì có mê hoặc, ngũ dục lục trần, danh vọng lợi dưỡng rất phiền phức. Chúng ta có sự tiếp nhận giáo huấn của Phật biết đó là phiền phức. Chúng ta đã hiểu thì được cho những thứ đó cũng không nhận. Nhưng người thế gian thì khi nào rơi vào phiền phức mới kêu trời. Người ta thì làm sao cho thỏa mãn danh vọng lợi dưỡng. Khi tiếp cận với những người sống danh vọng lợi dưỡng, chúng ta sẽ cảm thấy rất mệt mỏi. Họ rất sợ mất đi địa vị danh vọng lợi dưỡng của mình, luôn tìm mọi cách để có được và giữ bằng được, rất là khổ! Như vậy thì làm sao mà đề khởi được tâm Chân thành - Thanh tịnh - Bình Đẳng - Chánh giác - Từ bi. Không bao giờ!

Chúng ta sống trong nhân gian này không tránh khỏi phiền não. Xung quanh chúng ta toàn những người truy cầu danh vọng, lợi dưỡng cho nên chúng ta nơi nơi đều bị phiền não. Không chỉ người thế gian truy cầu danh vọng, lợi dưỡng, mà ngay cả người học Phật cũng truy cầu danh vọng, lợi dưỡng, truy cầu hưởng thụ “*năm dục - sáu trần*”. Bởi vậy Hòa Thượng nói: **“Thế gian này ngay cả ý niệm thiện của con người khởi lên cũng không có!”**

Không những thế, chính mình khởi lên ý niệm thiện không đủ, nhưng khi thấy người khác làm thiện thì tâm chúng ta khó chịu, từ khó chịu sinh ra đố kỵ, gây chướng ngại và tìm cách để phá hoại. Hòa Thượng nói: **“Thậm chí họ còn tạo nghiệp, không sợ tạo tội nghiệp cực trọng, đó là hủy báng, nhục mạ và hãm hại”**. Thật ra, nếu chúng ta không được học giáo huấn của Phật, của Thánh Hiền thì sẽ nghĩ: **“Họ xấu với mình thì mình xấu lại”**. Họ có tâm trả thù và cho rằng đó là việc đương nhiên. Tâm của chúng sanh là như thế!

Tâm chúng sanh như vậy đã tạo ra hoàn cảnh xấu ác, thiên tai bão lũ triền miên, rồi dịch bệnh. Như chúng ta thấy, dịch bệnh Covid đang diễn ra là dịch bệnh thiên niên kỷ, hàng trăm năm, ngàn năm mới có một lần. Hiện tại, theo dự báo của các nhà khoa học thì dịch còn lâu mới kết thúc. Chính là ở nơi tâm xấu ác của con người ở trên thế gian này tạo ra. Sự đồng cảm của con người bây giờ dần dần mất đi, may có dịch bệnh họ mới nhận ra, khơi được tâm đồng cảm của con người, từ đó mới phát khởi được thiện tâm. Nếu không thì con người khó có thể khởi được tâm thiện.

Có một lần Thầy ở sân bay Tân Sơn Nhất, Thầy nhìn thấy một chị lao công thân hình nhỏ bé đang đẩy chiếc xe vừa phun nước vừa lau sàn. Có một nam thanh niên vì mãi nói chuyện điện thoại, để rơi chai nước xuống sàn và không may bị xe của cô lao công cán vào. Nếu không giúp được gì cho người thì mình cũng nên cầm chai nước lên và tránh đường cho họ làm nhiệm vụ. Nhưng nam thanh niên đó liền quay lại mắng chị lao công: **“Đồ**

man ri, mọi rợ!”, thậm chí còn mắng nặng hơn! Sao tâm người khủng khiếp tới mức độ như vậy? Ngông cuồng ngạo mạn! Đó chính là chỗ Hòa Thượng nói, ý niệm thiện cũng không có. Chúng ta nhờ tiếp cận với Thánh Hiền và với giáo huấn của Phật thì mới dễ dàng đề khởi được ý niệm thiện, nếu không sẽ không dễ đâu!

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nói: **“Chúng ta học Phật là học điều gì? Chính là học giác ngộ”**. Có nghĩa là chúng ta phải luôn tỉnh thức, luôn luôn ở tình trạng kiểm soát hành động tạo tác chứ không chỉ chờ tới giờ thời khóa công phu, mà vào thời khóa công phu lại tiếp tục ngồi đó vọng tưởng! Vậy là sai rồi!

Người học Phật chúng ta bên trong thì có tập khí phiền não, bên ngoài thì có mê hoặc năm dục, sáu trần, danh văn lợi dưỡng khiến cho chúng ta dễ dàng mất đi sự tỉnh giác. Cho nên phải luôn luôn ở trong trạng thái tỉnh giác. **Vì sao Phật là Phật? Vì Phật tỉnh giác, hoàn toàn tỉnh giác. Chúng sanh vì sao là chúng sanh? Vì chúng sanh mê, hoàn toàn mê.** Thế nên Hòa Thượng dạy chúng ta học Phật là học tỉnh giác. Tuy nhiên, ban đầu chúng ta không thể **“đại trí - đại giác”** như Phật được. Chúng ta cần tăng dần, từ 1 - 2%, dần tăng lên 20 - 30 %, rồi dần nâng cao hơn nữa. Người tỉnh giác thì khi ý niệm khởi lên đã biết mình sai rồi chứ không phải để ý niệm hoành hành trong nội tâm, dẫn khởi thành hành động. Đến khi người khác nhắc chúng ta còn không tỉnh, thế thì chẳng phải mê toàn tập sao? **Cho nên học Phật chính là học sự tỉnh giác chứ không phải suốt ngày đi cầu cúng, van xin được mạnh khỏe, bình an, được về Tây Phương Cực Lạc. Không cần mong! Như ngài Lý Bình Nam nói: “Đáng sinh tử như thế nào thì vẫn sinh tử như thế đó, đáng đọa lạc như thế nào thì vẫn đọa lạc như thế đó”**. Vậy thì đáng ở phẩm bậc nào nơi thế giới chư Phật thì chúng ta tự nhiên đạt đến, chứ không cần phải van xin nịnh bợ.

Có một số người còn có ý niệm cho rằng không nên làm người tốt. Làm người tốt, giữ tâm tốt, làm nhiều việc thiện như vậy sẽ gặp nhiều khó khăn. Một số người còn cho rằng: *“Ngựa tốt sẽ bị người ta cười, người tốt sẽ bị người khác phụ”*. Hòa Thượng nói: **“Ý niệm này là sai lầm. Lời nói đó không phải là lời của Phật nói mà là lời của ma nói! Lời Phật nói không tin mà đi tin lời ma nói thì chẳng phải là điên đảo hay sao? Học tập với Phật, khi cảnh giới ma hiện tiền, chúng ta phải vượt qua được sự khảo nghiệm đó. Danh vọng, lợi dưỡng, hưởng thụ năm dục sáu trần là những thứ dẫn dụ chúng ta”**.

Hòa Thượng nói: **“Mình làm người tốt thì mình cần chịu thiệt thòi. Thật ra trước mắt dường như bị thiệt thòi nhưng không chân thật thiệt thòi. Chúng ta không biết được rằng thiệt thòi chính là phúc! Thiệt thòi có cái phúc của thiệt thòi, còn cái lợi thì người ta chỉ thấy lợi trước mắt chứ không thấy cái họa. Họa khi tới dồn vào một lúc thì thật đáng sợ!”**. Con người ta đã quen khi tạo nhân thì không hề nghĩ nhân đó ra sao, nhưng khi gặp quả rồi thì mới cầu Trời, khẩn Phật. Bồ Tát không như vậy, khi làm việc gì thì các Ngài xem việc đó có tạo ra nhân xấu hay không. Chúng sanh chúng ta thì không như vậy, luôn sợ bị thiệt thòi, phải chiếm phần hơn. Chính tâm đó khiến cho mình tưởng hơn ở trong vật chất tiền tài danh vọng, thậm chí bất cứ điều gì cứ có tâm hơn cũng là sai rồi. Ví dụ, ta làm gì đó hay hơn, nói gì đó hay hơn...

Chúng ta thấy trong suốt quá trình giảng giải của Hòa Thượng có bao giờ Ngài dùng mỹ từ không? Các vị học trò của Hòa Thượng như thầy Trần, thầy Hồ đều dùng những lời nói mộc mạc, chân thật. Thậm chí đến thế hệ sau như cô Tịnh Du, tuy là người có học thức nhưng từ ngữ vẫn rất gần gũi, bình dị. Tất cả họ ở trạng thái tỉnh giác, kiểm soát từng lời nói. Không như chúng ta cứ gặp việc là phiêu, nói lời thừa rất nhiều.

Hòa Thượng đề xướng bốn điều tốt: **“Giữ tâm tốt - Nói lời tốt - Làm người tốt - Làm việc tốt”**. Nói lời tốt là không nói lời thừa. Thực sự lời nói đó có lợi ích cho chúng sinh chứ không phải là lời nói vô thưởng, vô phạt. Lời nói vô thưởng, vô phạt tưởng không sao nhưng cũng có nhân quả. Nếu lãng phí lời nói thì chúng ta lãng phí rất đã nhiều, lãng phí thời gian, lãng phí công sức và lãng phí khí lực. Chúng ta tự quán chiếu bản thân xem mình có bao nhiêu lần xa xỉ, phí phạm thời gian quá ít của mình vào những chuyện thừa? Nên dành thời gian ít ỏi của một kiếp người cho chúng sanh khổ nạn, người ta rất cần, đối với họ rất quan trọng. Thay vì họ ngồi đó được nghe những điều cần nghe thì lại ngồi nghe lời thừa. Thậm chí người khác còn phải đi sửa sai cho chúng ta. Chúng ta không có sự phản tỉnh! Vì vậy, Hòa Thượng nói: **“Học Phật là học giác ngộ, là tỉnh thức, tỉnh giác. Chỉ cần không tỉnh thức, không tỉnh giác thì tập khí sẽ xuất hiện và dẫn chúng ta đi”**.

Đoạn này Hòa Thượng nói chúng ta cần ghi nhớ cho kỹ: **“Chúng ta học Phật chỉ ít PHƯỚC ĐỨC - TRÍ TUỆ hiện tiền, vậy mới có lợi ích”**.

- **PHƯỚC**: Phước là tịnh mà không nhiễm, có nghĩa là tâm phải an tịnh, không bị nhiễm. Luôn ở trong trạng thái tỉnh thức đó là không nhiễm. Sống gần danh vọng lợi dưỡng cũng không bị nhiễm, không bị sai xử.
- **ĐỨC**: Đức là chánh mà không tà. Chánh là ngay thẳng, không cong queo. Nhưng tâm của mình cong queo quen rồi, giờ muốn chánh, muốn thẳng cũng không đơn giản chút nào.
- **TRÍ TUỆ**: Huệ là trí tuệ, là giác mà không mê. Có nghĩa là luôn luôn tỉnh thức trong mọi khởi tâm động niệm của mình để biết ta đang làm đúng hay làm sai.

Hòa Thượng nói: **“Đây mới là tâm cảnh sơ khởi chứ chưa phải là cảnh giới cao”**. Thế mà chúng ta cũng chưa vào được. **“Chỉ ít”** là thấp nhất mà chúng ta không có được, vậy cảnh giới cao hơn thì làm sao có được? Chúng ta suốt ngày ở đó vọng tưởng, nghĩ mình có ngày phát dương quang đại. Đúng là vọng tưởng, vọng tưởng kiên cố, vọng tưởng bền bỉ!

Đối với người tu Tịnh Độ, niệm Phật như chúng ta, cách tỉnh thức tốt nhất là khi một niệm tà khởi lên thì ngay lập tức khởi niệm thứ hai là câu **“A DI ĐÀ PHẬT”**. Đó là phương pháp. Ví dụ, niệm đầu là niệm danh, niệm lợi thì niệm thứ hai là **“A DI ĐÀ PHẬT”**, không để cho niệm danh lợi đó dẫn đạo mình. Nếu để nó dẫn đạo thì các niệm khác liền chạy theo như lời, lãi, hơn thua. Chúng ta thường bị nó dẫn đi cả buổi, đến khởi tâm động niệm, tạo tác rồi vẫn chưa nhận biết. Vậy chúng ta học giác ngộ là học ở chỗ nào, chưa từng học! Lời Hòa Thượng nói tưởng chừng như là lời nói của một ông già, tưởng chừng không có đạo lý, tưởng chừng dễ hiểu! Dễ hiểu thật, nhưng không dễ làm. Quá khó làm! Làm cả đời cũng không làm được!

Phật luôn ở trạng thái tỉnh thức. Tại vì các Ngài luôn ở trạng thái tỉnh tấn. Còn chúng ta thì tỉnh tướng, mà đã tỉnh tướng rồi thì làm gì có tỉnh thức, sẽ bị dẫn dụ đi. Cho nên chúng ta mê rất sâu, càng mê càng sâu, mà đã mê sâu rồi thì không nhận ra. **Cho nên chúng ta phải hiểu học Phật chính là học sự tỉnh thức, học sự tỉnh giác. Tỉnh thức, tỉnh giác rồi mới đến phản tỉnh. Nếu suốt ngày cứ đi phản tỉnh việc đã rồi thì quá muộn. Phải chặn ngay từ ban đầu bằng sự tỉnh thức, tỉnh giác.** Một niệm sân vừa khởi lên, chúng ta liền thay đổi sang ý niệm yêu thương, bao dung, tha thứ. Ví dụ người ta mắng mình giữa đông người, chúng ta liền khởi niệm: *“Họ không ứng xử được lịch sự vì họ không được tiếp nhận giáo dục Thánh Hiền, không nhận được ứng xử chuẩn mực của người xưa nên mới ứng xử như vậy”*. Vậy niệm sân của chúng ta liệu có còn không?

Người ta không được học thì sân hận, mắng chửi bừa bãi. Đó là bình thường. Còn chúng ta được học rồi mà vẫn vậy thì mình mới đáng thương! Nghĩ được như vậy thì chúng ta liền thay đổi ý niệm. Cho nên bài học hôm nay Hòa Thượng nói với chúng ta: **“*Học Phật chính là học tỉnh giác. Luôn luôn ở trong trạng thái tỉnh giác, tỉnh thức*”**. Nếu một người luôn ở trong trạng thái đó thì sẽ luôn nhận ra ngay tập khí xấu ác của mình, niệm ác cũng thấy mà ngay niệm thiện cũng thấy. Mình tưởng niệm thiện cũng tốt sao? Nếu khởi niệm thiện mà quá sức của mình thì đây là vọng tưởng, rồi mang theo phiền não. Cho nên đừng tưởng niệm thiện là tốt. Quán chiếu sâu một chút, niệm thiện khởi lên mà không hợp thời, không hợp lúc thì đó cũng là vọng tưởng, mà vọng tưởng cũng là phiền não.

Hòa Thượng nói: “*Ý niệm đầu vừa khởi lên thì ý niệm thứ hai phải là A DI ĐÀ PHẬT! Đó là ý niệm tỉnh thức*”.

*****

Nam Mô A Di Đà Phật!

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!